

מא. המפרק ניירות דבוקים שנעשו לקיום¹¹⁰ - הרי זה תולדת קורע¹¹¹ וחייב¹¹².

מב. דפי ספרים שנדבקו זה לזה על ידי שעה¹¹³ או בשעת הקשירה¹¹⁴ - מותרים לפתוח בשבת¹¹⁵, שכיון שלא נעשה לקיום, ועוד שנעשה מאליו - אינו דומה כלל לתופר, ואין בו משום קורע¹¹⁶.

תופר

מג. התופר שתי תפירות¹¹⁷ וקשר¹¹⁸ או שלש תפירות אף על פי שלא קשר - חייב¹¹⁹. אבל שתי תפירות ולא קשר - פטור, מפני שאינו מתקיים¹²⁰. אבל

סי' קמו סקכ"ב הע' 4). ומשמע שכאן ההיתר הוא לכל הדעות אף לדעה הראשונה שבסעיף (...מז), והוא משום שכאן יש טעם נוסף להקל "שנעשה מאליו", מלבד הטעם "שלא נעשה לקיום". ולכן כאן "אינו דומה כלל לתופר", ויתכן שכאן אפשר להקל אפילו בפני עם הארץ.

ועפ"ז יומתק לשון אדה"ז ששינה מלשון המג"א סי' שמ בסופו: דהמג"א כתב "דלא נעשה לקיום, כל שכן הכא דנעשה ממילא", דמשמע שגם בלי טעם הב' היה מותר, ואילו אדה"ז כתב "ועוד שנעשה מאליו", והיינו שההיתר הוא מב' הטעמים יחד, כנ"ל. שוע"ר סוסי"ז.

117. היינו שהעביר המחט עם החוט בשני מקומות.

118. את החוט להחזיקו.

119. משום תופר, ואם קשר חייב גם משום קושר (שוע"ר סי"ב).

120. והטעם שדוקא בתפירה של קיימא חייב מן התורה, משום שכן היה דרך התפירה במשכן על מנת שישארו כן לעולם (ע"פ אג"ק ח"א ע' תח).

110. היינו שהדבקתן נעשתה ע"מ שתתקיים, אבל אם הדבקתן לא נעשתה ע"מ שתתקיים - אין בהם איסור משום קורע (ע"פ שוע"ר סי"ז, וכדלעיל בפנים). ולפי זה מותר לפתוח בשבת טיטולים שמדביקין אותן אחר שמלפפין בהן את התינוק, כיון שההדבקה לא נעשתה לקיום. אלא שאין להקל לעשות כן בפני עם הארץ (כדלעיל שם).

111. והיינו כשכוונתו לחזור ולהדביק, דלא גרע מקורע עצמו שאינו חייב מן התורה אלא א"כ קורע ע"מ לתפור, כדלעיל שם. אבל אם אין כוונתו לחזור ולהדביק - פטור, אבל אסור מדרבנן. אבל ראה יגדיל תורה ירושלים ח"ב ע' 634.

112. שוע"ר סי"ז.

113. או ע"י דבק וכיו"ב.

114. כלומר בשעת הכריכה.

115. ודפי ספרים שמחוברים יחד שלא נחתכו מעולם - אסור לחתכן בשבת משום מתקן כלי (ע"פ שוע"ר סי' שיז ס"ו. וראה גם בדה"ש סי' קמו סקכ"ה).

116. שוע"ר סוסי"ז. המדובר כאן כשאינו קורע על מנת לתפור, שאז איסור הקריעה הוא מדרבנן כמבואר לעיל (ראה בדה"ש

אסור מדברי סופרים¹²¹.

מד. בנגד שהוא תפור ועומד והניח החוט ארוך ונתפרדו שתי חתיכות הבגד זו מזו במקצת וחוטית התפירות נמשכים, אם מתח את ראש החוט כדי להדקן ולחברן - זו היא תפירתן, וחייב אף על פי שלא קשר אם נתחברו כשיעור שלש תפירות¹²².

מה. אותן שמהדקין הבגדים סביב זרועותיהן על ידי החוט שמותחים אותו ומתהדק, ואינו מהדקו אלא בשעה שלובשו ובשעה שפושטו מרפה אותו ונמצא שאינו תפירה של קיימא, מכל מקום אסור מדברי סופרים מפני שדומה לתופר.

ואם היו הנקבים רחבים קצת ומתוקנים בתפירה ובעיגול - מותר, שאז אינו דומה לתופר¹²³.

מו. ואם אין הבגד מהודק כל כך על ידי חוט זה שיהא צריך לרפותו כשפושטו, אלא לפעמים נמלך ומניחו כך לעולם מפני שיכול לפשטו כך כמות שהוא מהודק קצת - אסור להדקו בשבת בכל ענין, שמא ימלך להניחו כך לעולם ונמצא עשה תפירה של קיימא, ובתפירה של קיימא - אין מועיל מה שהנקבים רחבים ומתוקנים בתפירה ובעיגול¹²⁴.

הדבקה

מז. המדבק ניירות או עורות בקולן של סופרים וכיוצא בו - הרי זה תולדת תופר וחייב¹²⁵.

121. שוע"ר סי"ב.

122. שוע"ר סי"ג. והוא הדין בכפתור שנתרופף ומתח את החוט המחבר את הכפתור - חייב אם מתח כשיעור שלש תפירות. וראה גם ש"כ פט"ו סס"ו.

123. שוע"ר סי"ג. ולכן מותר להדק את הנעל ע"י השרוך שמכניסים בנקבים שמשני צידי הנעל, ואפילו אם העיגול של מתכת חסר, כיון שהשרוך אינו מהודק (אג"ק שם).

124. שוע"ר סי"ג. ביטחון בתחיבה אחת, ויש מקום להתיר אפילו בשתים ושלוש תחיבות (אג"ק שם, עיין שם טעמי ההיתר. וראה באריכות בקצוה"ש סי' קמו בדה"ש סקכ"ב).

125. שוע"ר סי"א. ענין התפירה יש בו שני הפרטים: א) חיבור שני דברים נפרדים ע"י דבר שלישי, משא"כ אם אין דבר שלישי המחבר - מותר. ב) דבר המחבר צריך להיות ע"י חוט התפירה, היינו שהוא נכנס בדוחק בנקב. ושני תנאים אלו ישנם

121. שוע"ר סי"ב.

122. שוע"ר סי"ג. והוא הדין בכפתור שנתרופף ומתח את החוט המחבר את הכפתור - חייב אם מתח כשיעור שלש תפירות. וראה גם ש"כ פט"ו סס"ו.

123. שוע"ר סי"ג. ולכן מותר להדק את הנעל ע"י השרוך שמכניסים בנקבים שמשני צידי הנעל, ואפילו אם העיגול של מתכת חסר, כיון שהשרוך אינו מהודק (אג"ק שם).

ומותר לחבר הבגד ע"י מחט או סיכת

מח. כמה דברים אמורים? כשדיבוק זה נעשה לקיום, אבל דפי ספרים שנדבקו זה לזה על ידי שיעור - אינו דומה כלל לתופר, כיון שלא נעשה לקיום, ועוד שנעשה מאליו בלא מתכוין¹²⁶.

מכה בפטיש

מז. דרך האומנים העושים כלי מתכת, להכות בפטיש על הכלי אחר שנגמר כדי להשוות עקמימותו בהכאה זו, והכאה זו היא גמר מלאכת הכלי. והוא אב מלאכה שהיתה בכלי המשכן.

וכל העושה שום דבר שהוא גמר עשיית הכלי ותיקונו - הרי גמר זה נחשב למלאכה, והוא תולדת מכה בפטיש שהיה במשכן¹²⁷.

נ. הצר צורה בכלי העומד לציירו - חייב, שאף שהציור מצד עצמו אינו חשוב מלאכה¹²⁸, מכל מקום עכשיו שהכלי נגמר וניתקן על ידו - הרי הוא נחשב למלאכה. ואפילו לא צייר אלא מקצת הצורה - חייב, שהרי עשה מקצת גמר הכלי¹²⁹.

נא. העושה כלי מתחילתו - חייב משום מכה בפטיש¹³⁰.

נב. וכל העושה איזה תיקון לכלי - הרי תיקון זה נחשב למלאכה וחייב¹³¹.

נג. מחט שנתעקמה אפילו מעט - אסור לפושטה משום תיקון כלי¹³².

כותב, ואולי יש לחלק בין ציור על הכלי לשם גמר הכלי ונויו, שאז אין לציור שום משמעות מלבד זה שהוא חלק מגמר הכלי, לבין ציור לשם ציור שאסור משום כותב. ועצ"ע.

129. שוע"ר ס"ה.

130. אף להאומרים שאין בנין בכלים ואין בו חיוב משום בונה כדלקמן סי' שיג-ד.

131. שוע"ר סוס"ה. מחט שנתעקמה אפילו מעט - אסור לפושטה משום תיקון כלי (שוע"ר סי' שמ ס"ח).

132. שוע"ר סי' שמ ס"ח. ולפי זה אין ליישר בשבת ידית של משקפיים שנתעקמה.

גם בהמדבק ניירות או עורות (אג"ק ח"ח ע' צב).

126. שוע"ר סי"ז. ומשמע שאם עשה במתכוין - אסור אף כשלא נעשה לקיום, וכמו שנתבאר לעיל בפנים שתפירה שאינה של קיימא - אסורה מדברי סופרים. ומזה יש ללמוד, לכאורה, בנוגע לטיטולים שאסור להדביקם לצורך ההידוק על גוף התינוק (מלבד טיטולים שעשויים להדבקה ע"י סקוץ). וראה באריכות בענין זה בקובץ אהלי שם גליון 4 ע' פט ואילך.

127. שוע"ר ס"ה.

128. אבל ראה לקמן סי' שמ שהרושם רשמים וצורות בשטר וכי"ב חייב משום